

SPORTSKI RIBOLOV I TURIZAM

Organizacije sportskih ribolovaca Bosne i Hercegovine, kao samoupravljači, pokazuju dobre uspjehe u radu

Ove godine Savez sportskih ribolovaca Bosne i Hercegovine sa svojim organizacijama ulazi u desetu godinu novog sistema korišćenja ribljevog fonda u kome su udruženja sportskih ribolovaca, kao korisnici ribljevog fonda, postali u suštini upravljači vrijednim dijelom društvene svojine. Kada je krajem 1962. godine donešen novi Zakon o slatkovodnom ribarstvu SRBiH po kome su organizacije sportskih ribolovaca dobile prvenstvo u dobijanju prava korišćenja ribljevog fonda kao osnove za razvijanje sportskog ribolova i za rekreaciju radnih ljudi, bilo je i onih koji su sumnjali da će udruženje sportskih ribolovaca, kao organizacije amatera, moći uspješno izvršavati sve obaveze koje je zakon postavio pred korisnike ribljevog fonda. Nisu to male obaveze koje je po zakonu morao da primi svaki korisnik ribljevog fonda, jer se u suštini radi o punoj brizi o unapređenju i zaštiti ribljevog fonda o čemu su se do tada brinuli organi društveno-političkih zajednica. Međutim, vrijeme i praksa su demantovali skeptike, jer je najveći broj organizacija pokazao zrelost i pravilno se postavio i djeluje u ulozi samoupravljača.

Korisnici ribljevog fonda kao samoupravljači dobili su široka prava da u granicama zakona sami određuju uslove za obavljanje sportskog ribolova na svojim vodama ali i velike obaveze u pogledu zaštite i unapređenja ribljevog fonda. Godišnji planovi korišćenja ribljevog fonda nametali su obavezu usklađivanja godišnjeg izlova ribe sa prirodnim i vještačkim prirastom, što se gotovo ni na jednoj ribolovnoj vodi ne može postići bez akcija poribljavanja za koje treba obezbijediti znatna sredstva. Ako se tome doda i obaveza da je svaki korisnik dužan po zakonu organizirati i rabočuvarsku službu, onda se tek može ma sagleda koliko je za korisnike ribljevog fonda postalo aktuelno pitanje obezbjeđenja potrebnih sredstava za izvršenje svih zakonskih obaveza. Donošenje ribarskih osnova, kao dugoročnih planova unapređenja ribarstva, na što su korisnici obavezni po noveliranom Zakonu iz 1968. godine, još oštrije će postaviti pitanje pravilnog gospodarenja ribljim fondom i predzimanje mjera za njegovu zaštitu i unapređenje.

Dok je još pred nekoliko godina u Savezu sportskih ribolovaca BiH bio problem dobiti saglasnost svih udruženja o dogovoru o minimalnim godišnjim naknadama za obavljanje sportskog ribolova i maksi-

malnom broju dnevnih izlazaka u toku jedne godine, danas po ovim pitanjima nema više problema. Ranije je bilo negodovanja ako se je izišlo sa predlogom da se naknada za obeštećenje ribljevog fonda pri obavljanju sportskog ribolova, u odnosu na prethodnu godinu, poveća za 10 do 20 novih dinara i bilo je zahtjeva da se ukine maksimiranje broja dnevnih izlazaka na vodu u toku godine i vrati na sistem neograničenih godišnjih dozvola (Pravo ribolova svakog dana u godini). Takvih pojava više uopšte nema i sada udruženja i zajednice korisnika ribljevog fonda samoinicijativno idu na povećanje naknada za obeštećenje ribljevog fonda pri obavljanju sportskog ribolova i pooštavanje zakonskih mjera zaštite i ograničenja. Savez sportskih ribolovaca BiH ima danas praktično samo usmjeravajuću ulogu i koordinira rad na dogovaranju i sporazumijevanju svojih organizacija po pitanju razvijanja sportskog ribolova i unapređenja ribarstva.

Kolika je danas briga organizacija sportskih ribolovaca SRBiH da kao korisnici i upravljači ribljim fondom obezbjede dovoljno sredstava za unapređenje i čuvanje ribljevog fonda govori slijedeća činjenica. Najveći broj udruženja i zajednica udruženja povećalo je naknadu za obavljanje sportskog ribolova u 1972. godini u odnosu na 1971. godinu za 40 do 60%. Tako će gotovo na dvije trećine salmonidnih voda Bosne i Hercegovine sportski ribolovci plaćati naknadu za obeštećenje ribljevog fonda u iznosu od 160.— dinara za četrdeset dnevnih izlazaka na vodu godišnje. (U ovaj iznos nije zaračunata članarina savezima, udruženju, pretplata na Ribarski list i druge obaveze.) Maksimalni broj od 50 izlazaka godišnje uz nižu naknadu ostao je samo kod organizacija na ciprinidnim vodama. Na ove mjere organizacije su prinuđene činjenicom da su u 1971. godini porasle cijene mlađi i matičnoj ribi za poribljavanje i ukupni troškovi poribljavanja, a takođe su porasli rashodi za čuvarsku službu i druge usluge. U nastojanju da kao samoupravljači i korisnici ribljevog fonda izvršavaju sve svoje obaveze, organizacije eto uspijevaju da same ubijede svoje članstvo u nužnost plaćanja većih naknada ako se želi sačuvati i unaprijediti riblji fond.

Akcije i inicijative organizacija sportskih ribolovaca SRBiH ne iscrpljuju se samo u mjerama da se

stvari što više sredstava za zaštitu i unapređenje ribljeg fonda, nego se one ispoljavaju i u drugim mjerama za unapređenje ribarstva i ribolovnog turizma. Veći broj organizacija pooštrio je svojim pravilnicima o korišćenju ribljeg fonda zakonske mjere zaštite za vrijednije i ugrožene vrste riba. Tako su na nekim tokovima produžene lovostaje ili donešene zabrane lova svih vrsta riba u trajanju od nekoliko mjeseci. Smanjen je maksimalni dnevni ulov određene minimalne mjere i lovostaje za vrste riba koje nisu obuhvaćene zakonom, a zabranjena je i upotreba mamaka, koji nače nisu zabranjeni zakonom, koji na nekim dijelovima tokova ugrožavaju matični fond lipljena i pastrve. Određuju se dijelovi ribom bogatijih tokova voda kao posebni reviri namijenjeni razvoju ribolovnog turizma, na kojima se za obavljanje sportskog ribolova određuju veće ekonomske cijene. Sve ovo predstavlja uvod za postepeno prelazanje na ekonomske cijene i naknade za obavljanje sportskog ribolova, jer je sve očitiije da se bez ekonomskih cijena ne može dobro gospodariti ribljim fondom i osigurati njegova zaštita i unapređenje.

Organizacije sportskih ribolovaca vode više računa nego ranije o radu i proizvodnji svih ribogojnih obje-

kata i osposobljavanju kadrova koji rade u njima. Ozbiljnije se prilazi rješavanju pitanja proizvodnje deficitarnih vrsta mlađi za poribljavanje kao što su mlađ lipjenja, mladite i glavatice i uzgoju dvogodišnje potočne pastrve za poribljavanje otvorenih tokova. Naročito je zaoštreno pitanje zaštite voda i pokretanje postupka u svim slučajevima pričinjene štete ribljem fondu. Rijetki su danas slučajevi da se u slučaju trovanja ribe otpadnim vodama ili učinjene štete drugim zahvatima na vodu ne pokreće hitno postupak za naknadu štete i neobavještava javnost putem štampe. U dosta takvih slučajeva ide se na sporazumijevanje o plaćanju pričinjene štete, ali najčešće se ide pred redovne sudove gdje organizacije dobijaju sve više sporova. To će primorati privredne organizacije da povedu više računa o načinu ispuštanja svojih otpadnih voda u otvorene tokove i sprečavanju šteta ribljem fondu, ako se to može učiniti. Sve ovo ukazuje da su organizacije sportskih ribolovaca Bosne i Hercegovine pokazale zrelost kao samoupravljači i da će ubuduće postizati još bolje uspjehe.

Milan Vinterhalter, Sarajevo